

EM 2016/122
23. september 2016
Agathe Fontain

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx.xx 2016 om alkoholholdige drikke. (Naalakkersuisoq for Sundhed og Nordisk Samarbejde)

Lukketiderne i landets værtshuse var i 1900 tallene kl. 23, senere ændredes det til kl. 01.00 samt til nu kl. 03.00. Argumentet var, at vi skal lære at drikke alkohol med måde. Skal vi spørge os selv om hvorvidt vi har lært at drikke hensigtsmæssigt?

Vores drikkeri har været faldende igennem en del år, heldigvis, der er taget mange skridt ift. oplysningskampagner. Vi har dog endnu ikke analyseret, hvad den mindre forbrug skyldes. Er det fordi vi gerne vil være sundere? Er det oplysningskampagnerne? Er det lukketiderne på værtshusene? Eller foretrækker visse mennesker at tage euforiserende stoffer istedet for at drikke sig fulde? Eller skyldes det den gældende lovgivning?

Det er sådanne årsagsmuligheder, der skal analyseres. Formålet med lovforslaget er, at Naalakkersuisut mener at der i sundhedspolitikken stadfæstet gennem Inuuneritta II står centralt placeret, at folks sundhedstilstand bliver berørt af deres livsform, forstået på den måde, at den måde vi indtager alkoholen på har betydning ift. vores sundhedstilstand. Det er dog sådan, at vores misbrug af alkohol og hash er de største årsager til, at vores sundhedstilstand er så problematisk som det er.

I Naalakkersuisuts forelæggelsesnotat står det beskrevet, at alkohol og hash-misbruget er de største syndere ift. vores skrankende helbredstilstand her i landet. Dette er vi fra Inuit Ataqatigiits side enige i, og i den forbindelse vil vi pege på de elementer, der skal anviser vores veje ift. bekæmpelsen af misbrugene af alkohol og hash.

Naalakkersuisut præciserer i deres oplæg, at alkoholmisbruget kan resultere i arbejdsløshed, sygdom, vold mod andre og manglende omsorg for børnene. Og at man ofte betaler prisen ift. flere generationer i familierne. Det har så store negative konsekvenser, at den umådeholdende alkoholmisbrug der fandt sted i 60-70-erne, at stadig mange familier slås med eftervirkningerne.

Man kan læse i Naalakkersuisuts svar til Kommuneqarfik Sermersooq: at 21,5% af forældrene til børn og unge under 18 år har et alkoholforbrug, der har skadelig indvirkning for dem selv og deres omgivelser.

Når man fremsætter et lovforslag, må man også kende til de målsætninger man sætter sig, ikke mindst når det drejer sig om et lovforslag og spørge sig selv om, hvorvidt forslaget vil kunne eliminere de problemsstillinger jeg her har nævnt. Det må vi være overbeviste om bliver tilfældet.

Med disse ord vil vi komme ind på lovforslagets enkelte dele.

Personer eller virksomheder der ansøger om tilladelse til salg og servering af alkohol, må ikke gives tilladelse såfremt de skylder 50.000 kr. eller mere til det offentlige. Skal man nu til at regulere tilladelserne ift. om hvorvidt man har gæld? Har vi en tankegang gående ud på, at såfremt man har gæld, skal man fratages nogle rettigheder? Skal vurderingerne tages ift. om man har gæld og at man derved kan miste ellers almindelige rettigheder?

I forslaget § 39, er der ikke foretaget ændringer ift. den gældende lovs grønlandske tekst, og det selvom der i den danske version skrives om kl. 20.00. Men da den grønlandske version har fortrinsret, går vi selvfølgelig ud fra at det er den grønlandske version der gælder.

Vedr. § 56 – vi ønsker at Alkohol & Narkotikarådet også bliver besat med folk der har haft misbrugsproblemer ift. alkohol og hash.

Vi har forstået at Pisiffik, Brugsen samt andre regner med at skulle opstille gitre og at dette vil koste dem ialt ca. 20 mio.kr. En regning der i sidste ende vil blive betalt af forbrugerne.

Man har undersøgt restaurations åbningstider i andre lande. F.eks. har man undersøgt restaurations åbningstider i ialt 18 byer i Norge. Det er der blevet konstateret, at såfremt man udvider restaurations åbningstider med 1 time, betyder det en stigning af voldsudøvelserne med 16% i midtbyerne.

Der er i forslaget lagt op til, at beværtninger vil kunne holde åbent til kl. 05.00. Naalakkersuisut har ellers sat sig som mål: Max 4, drik højst 4 genstande pr. tur, og at dette vil betyde at man ikke skader sit helbred. Om hvorvidt denne målsætning stemmer overens med forslaget, kan man jo diskutere.

Høringen påviste, at værtshusholderne ikke er enige i at deres beværtninger skal kunne holde åbent til kl. 05.00.

"Pisiffik A/S, almindelige bemærkninger:

Grønland har siden midten af 1990'erne oplevet en konstant faldende mønster i alkoholforbruget. Dette taget i betragtning, er det Pisiffiks opfattelse, at der for så vidt angår alkoholsalg fra butikker, kun er behov for små justeringer af den gældende lov. Vi mener, at hvis den positive udvikling skal fortsætte, er der ikke behov for flere restriktioner. Derimod bør der laves en holdningsbearbejdelse og oplysning om alkohols skadelige virkninger, samt en målrettet indsats mod de allerede kendte problemområder ift. bekæmpelse af umådeholden indtagelse af alkohol. Da lovforslaget ikke adresserer de alment kendte "smuthuller" ift. anskaffelse af alkohol uden om de butikker, der følger og vil følge nuværende og kommende lovgivning, har vi udarbejdet nogle ideer, som kan hjælpe til at minimere disse "smuthuller". Vi mener, at dette er både vigtigt og relevant, da det salg, som sker via "smuthullerne", foregår uden for den tilladte salgsperiode samt understøtter et forbrug til ofte allerede svært berusede personer. Behovet opstår ofte til "efterfester", og salget foregår typisk via salg fra taxaer og facebooksider som f.eks. "køb-salg-bytte".

Pisiffik foreslår, at der i lovforslaget indarbejdes en mulighed for inddragelse af retten til at køre taxa og/ eller drive vognmandsforretning, hvis der konstateres alkoholsalg fra en taxa. Dette kan evt. understøttes af et forbud mod opbevaring af øl i taxaen, når der ikke er pasagerer i bilen. En indsats mod facebooksider som "køb-salg-bytte" kan deles op i en kontroldel, hvor politiet overvåger Facebook, samt tager nødvendige skridt mod sortbørs handlere."

Man kan just ikke påstå, at man med lovforslaget har fremmet ønsket om bekæmpelsen af alkoholmisbruget. Det er et forslag der primært tager hensyn til dem der tager på efterfest, og animerer ikke til, at man ændrer adfærd i den retning. Hvis vi ønsker at begrænse de problemer der er forbundet med alkohol, hvilke grænser skal vi så sætte.

De nutidige tanker om bekæmpelse af alkoholmisbruget tager vi udgangspunkt i de reklamer vi ser. Da rygning er farligt, har vi sat advarselstekster på cigaretpakkerne. Netop for at vise at rygning er farligt, skal vi også gøre det samme ift. alkoholflasker, sætte billeder af syge lunger op, blodårer der har taget skade og tilstoppet pga. alkoholmisbruget? Skal vi sætte sådanne mærkater op? Hvis man tror på det man gør på cigaretterne, bør man også gøre det ift. alkoholflasker. Eller?

Vi har dog forstået det sådan, at sammenslutningerne af butiksejere, beværtninger er klar til at tale nærmere med Naalakkersuisut, således man kan ændre på udkastet til evt. forbud mod alkoholreklamer. Det skal vi anbefale, vil komme til at finde sted.

Lovforslaget indeholder en masse sider som vi ikke synes om og som vi i sidste ende ikke kan godtage. Såfremt forslaget kommer til behandling i Familieudvalget, vil denne komme med en betænkning fuld af ændringsforslag, derfor foreslår vi at forslaget bliver forkastet.

Vi henvender os derfor til Inatsisartut og opfordrer jer til at stemme nej til forslaget.

Vi vil opfordre Naalakkersuisut om at tage kontakt med de berørte arbejdsgivere og justere der, hvor det synes er åbenbart.

Den gældende lov er blevet til for at mindske alkoholforbruget, og tiden er ikke moden til at ændre den i den retning endnu.

Vi vil dog gerne arbejde for at vi til stadighed ændrer på vores drikkemønster, da det er det der giver mange problemer. Umådeholdent alkoholforbrug har negative konsekvenser. Vi skal lære at drikke med måde og tænke på dagen imorgen, tænke på at vi skal på arbejde dagen efter. At vi skal forblive sunde og raske mennesker og at børnene har ret til at have det rart under deres opvækst.

Qujanaq.